

СТАНОВИЩЕ

На дисертация за присъждане на научната и образователна степен „доктор” по Професионално направление 3.2. „Психология“, докторска програма по „Обща психология“, на Абдала Хаджайрех, докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Психология” във ВСУ „Черноризец Храбър“.

Изготвил становището: проф. д-р Янчо М. Бакалов, заповед на ректора на ВСУ „Черноризец Храбър” за включване в състава на научното жури № 230 от 01.04.2024 г.

Тема на дисертацията: Влияние на лидерските стилове на управление върху субективното благополучие на арабските учители от основни правителствени училища в Израел.

Научни ръководители: проф. д.пс.н. Валери Стоянов и проф. д.ик.н. Гошо Петков

Дисертационният труд на докторанта Абдала Хаджайрех представя научно-изследователски проект, който има за цел да анализира влиянието на лидерските подходи на мениджърите в специфичната среда на основните училища в Израел върху благосъстоянието на учителите, работещи в тях. Той обосновава зависимостите за ефективността от лидерството от множество индивидуални характеристики на включените в процеса лица в зависимост от присъщата училищна среда, организационната култура и други свързани основни фактори. Статусът на арабските израелски учители в държавните училища сполучливо е изяснен от докторанта с представената холистична оценка на тяхното благосъстояние.

Актуалността на темата се обуславя от откриващата се възможност да се формулират допълнителни насоки за подобряване настоящите лидерски практики на директорите и да се даде възможност на училищното ръководство да оптимизират стратегиите и учебните планове в своите училища в контекста на модернизацията в системата на образованието в страната. В този смисъл дисертацията предлага обоснована научно-

методическата основа за повишаване на качеството на образование във визираните от докторанта училища.

Дисертацията е построена върху добре изградена концептуална основа, като текстът е представен на 174 страници чрез увод, изложение в три глави, заключение и списък с използваната литература – общо 95 източника. Основният текст съдържа 73 таблици, 6 приложения и 17 фигури.

Целта, обектът и предметът на изследването са ориентирани към постигане на приноси в обогатяване на съществуващите лидерски практики в сферата на образованието в Израел. В дисертационния труд е използван дизайн, при който се съчетават възможностите на качествения и количествения подход (A mixed-method approach). Докторантът коректно е отбелязал ограниченията в изследването, свързани с възникналите проблеми при формирането на извадката.

Теоретичната част на изследването е обстойно разработена в началото на дисертацията. Представеният теоретичен обзор е аналитичен, задълбочен и е доказателство за познанията на докторанта по формулирания проблем. Приложените методология и дизайн на изследването сочат способности за изследователска работа на необходимото научно ниво. Добро впечатление прави обособяването на обработването на количествената информация, посредством дескриптивна статистика, анализ на регресионни модели (структурни модели), чрез използване на AMOS software и t-tests за независими извадки. За оценка на конструктивната валидност и надеждност на скалите е използван факторен анализ и Алфата на Кронбах. Отделно са представени характеристиките на използваните за целите на изследването качествени данни.

Интерпретациите на установените от докторанта резултати са коректни и представят доказателства, потвърждаващи в значима степен формулираните хипотези. Те запълват хипотетичния дефицит в лидерските умения и практики в специфичните условия за работа и постигане на благосъстояние на учителите в арабските израелски училища.

Признавам като значими заявените от докторанта приноси за

обогатяване на образователната литература и приложните методически разработки в Израел, посредством изследването на благополучието на арабските учители там в характерната лидерска среда. Обобщено може да се каже, че авторът на разработката е представил завършено и наситено с резултати изследване, което има несъмнени научни и практически достойнства.

Представеният автореферат адекватно отразява дисертационната работа.

В заключение, считам, че разработената дисертация е по актуална и значима тема, която представлява научен интерес. Представеният труд е свидетелство за способностите на докторанта да планира и проведе научно изследване, чиито резултати е интерпретирал по подходящия начин. На това основание предлагам на вниманието на уважаемото Научно жури своята положителна оценка за присъждането на Абдала Хаджайрех, докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Психология” във ВСУ „Черноризец Храбър“, на образователната и научна степен „доктор” по психология.

Член на Научното жури:

проф. д-р

/Я. Бакалов/

10.04.2024 г.

Варна